پێشەکی

تێگەیشتن لە زمان ئەکەوێتە پێش دوانن بە زمان. ئەمە لە منالا زۆرتر ئاشکرایە، بەڵگە ئەوەیە پێش فێر بوونی وتنی «بڤە»، تێئەگات کە ئەو وشەیە ئاگادار کردنێکە بۆ دوورکەوتنەوە لە ئازارێک. بەڵگەیەکی تر ئەوەیە منال بە دەنگی پچڕپچڕ لە سەرەتاوە خۆی دروستی ئەکات وەڵامی ئەو دواننانە ئەداتەوە کە تێی‌گەیوە. لە پاش ئەرکێکی گرانی پڕ لە بیر کردنەوە و لاسایی، ئینجا دەنگە دروست کراوەکانی خۆی ئەگۆڕێ بۆ ئەوەی بە شێوەی وشەی ڕاست دەریان‌بڕێت، بەڵام لە پێشا بە هەڵەدا ئەچێت و زۆر جار وشەی نیوە ناتەواوی وەهای لە دەم دەرئەچێت کە جیاوازە لەگەڵ وشە ڕاستەکەدا وەک: بە تۆپ ئەڵێ «هەپو». کە تەنها دەنگی «پ»ی ڕاستە و هەموو دەنگەکانی تر هەڵەن. بەم شێوە وردەوردە دەنگەکان ئەگۆڕێ لە هەڵەوە بۆ ڕاست تا فێری وشە و بەکار هێنانی وشە ئەبێ لە نیمچە ڕستەی ناتەواودا، هەر وەها لە ڕستەی تەواوا. ئینجا دایک و باوک دڵیان خۆشە کە ئامانجیان پێک‌هات و منالەکەیان فێری زمان بوو، بەلام وا نییە و ئامانج پێک‌نەهاتووە، چونکە لە سەرێکەوە تەنها دوانن بەڵگە نییە بۆ فێر بوونی زمان، زۆر کەس هەن ئەدوێن، بەڵام بە چەن وشەیەکی کەم، لە کاتێکا کە زمان بە پێی وشە و ڕێزمان زۆر قووڵ و فراوانە و هەموویشی پێویستە بۆ بەکار هێنان هەر یەکەیان لە شوێنی خۆیا، ئەو کەسەی کە فێریان ئەبێت، ئینجا پێی ئەوترێت زمانزان.

لەگەڵ زمان زانینا هونەری زمان کە وێژەیە، پێویستە؛ چونکە ڕستەی تازە و نەبیسراوی کورت و پڕ لە مەبەست بە بەرهەم ئەهێنێت. مەبەستی ئادەمزاد زۆرە، منال بە زمان فێر بوون، کتوپڕ لەم جیهانە فراوانە ناگات، هەروەها لە دام و دەزگا و هەڵسوکەوتی کۆمەڵی ئادەمزاد بێ‌ئاگایە، پێویستە لەگەڵ ڕۆژانی تەمەنیا وردە وردە شارەزایی پەیدا بکات. بەکار هێنانی زمانیش بۆ ئەم مەبەستە گەورەترین هۆی گرنگە، زمان و هونەری

جریوە

ع.ع. شەونم

زمان کە وێژەیە پێویستە بەکار بهێنرێت بۆ پەروەردەی مناڵ و بە هۆیەوە گورج و گۆڵی و ڕاستگۆیی و دڵپاکی و شارەزایی و... لە دەروونیا ئەڕوێنرێت.

هەڵبەست هۆیەکی هونەرییە یاریدەی پەروەردە ئەدات. بە کار هێنانی زمانی ڕووت بە بێ هونەری زمان، ئامانج پێک ناهێنێ، چی بۆ زمان گرتنی مناڵ چی بۆ چەسپاننی کردەوەی چاک تیایا.

مناڵ ئەو وشانە زوو فێر ئەبێ کە لەگەڵ ئارەزوو و هەوەسیا ئەگونجێت و پێویستی بە بەکار هێنانیەتی، وەک لە سەرەتاوە بانگ کردنی دایە و بابە وەک هاوار کردن بۆ خواردن و ناوی خواردنەکان و کەلوپەلی یارییەکانی و کاسە و کەوێلی بەر دەستی لە ماڵا و هتد، بەلام ناوی ڕۆژەکانی هەفتە یان ژماردن درەنگ فێر ئەبێ، چونکە پێویستی پێیان نییە. یان با بڵێین تەمەنی نەگەیشتۆتە ئەو سێرەیەی کە پێویستی پێیان بێت، چونکە پێویستی و ئارەزوو و هەوەس بە پێی ڕۆژانی تەمەن ئەگۆڕێ و زیاد ئەکات، لەگەڵ ئەوەشا لە توانای وێژەدا هەیە کە ئارەزوو و هەوەسی ڕۆژانی تەمەن پێش خات بۆ فێر بوون.

مناڵ هەڵبەست بە یاری ئەزانێت، یاری یەکەم خرۆشێنەری ئارەزوو و هەوەسی منالە. ئەگەری یاری «هەلوور بلوور»ی لەگەلا کرا، زۆر بە خۆشییەوە هەوڵ ئەدات هەڵبەستی هەلوور بلوور لەبەر بکات. ئەگەر چیرۆکی کورتی وەک «داپیرە و ڕێوی»ی بۆ گێڕایەوە هەرچەن لە مەبەستی چیرۆکەکە تێناگا، بەلام ڕستەی «داپیر کلکە کوڵێم بداتەوە» لەگەڵ دەست ڕاوەشانن و پێکەنینەکەدا ئەبێ بە یاری، ئەوسا حەز ئەکا زوو زوو گوێی لێ بێ بۆ ئەوەی لەبەری کات، ئەمە لە ڕووی فێر بوونی زمانەوە.

خۆ لە ڕووی چەسپاندنی پەروەردەی ڕاستەوە دیسان هەر لەگەڵ زمانا بەکار هێنانی وێژە پێویستە. چەنان دایک و باوک سکالایانە لە دەست منالەکانیان. چونکە هەرچەن ئامۆژگارییان ئەکەن، گوێیان نادەنێ و بە قسەیان ناکەن. بۆچی؟ هۆکەی ئەوەیە ئامۆژگاری ڕووتی وەک: «ڕۆڵە وا هەڵسە و وا دانیشە» وشکە و نەک هەر ئارەزوو و هەوەسی منال نابزوێنێ، بەڵکوو بێزاریشی ئەکات. بەلام ئەگەر ئامۆژگاری بخرێتە چوارچێوەی هونەرەوە، ئەوسا منالەکە بە خۆشیەوە وەری‌ئەگرێت.

بۆ نموونە ڕێکەوتووە دایک داوای جامێ ئاوی لە منالەکەی کردووە بۆ بهێنێت، نەیهێناوە؛ بۆ جاری دووەم بە چەشنێکی تر داوای لێ کردووە، پێی وتووە: «ئەوا چاو ئەنووقێنم بزانم هەتا چاو ئەکەمەوە ئەتوانیت جامێ ئاوم بۆ بهێنیت؟» منالەکە دەسبەجێ ڕای کردووە و بۆی هێناوە.

کەواتە بە هۆی خرۆشاننی ئارەزوو و هەوەسەوە توانای منال ئاراستە ئەکرێت بۆ مەبەستی بەسوود وەک فێر بوونی زمان و دامەزراننی پەروەردەی ڕاست کەواتە یەکەم خرۆشێنەری ئارەزوو و هەوەسی منال یارییە.

زانیمان کە زمان بە هونەرەوە منال حەزی لێ ئەکات چونکە بە یاری ئەزانێ، ئێستا ئەبێ ئەوە بزانین کە گرینگترینی هونەری زمان هەڵبەستە.

منال هەڵبەست بە یاری ئەزانێ، لەبەر ئەوە بە ئارەزوو و هەوەسەوە لەبەری ئەکات و بە هەڵسوکەوت و خۆشییەوە ئەیلێت و ئەیلێتەوە. چونکە هەڵبەست زمانێکە لە چوارچێوەیەکی ڕێکوپێکی ئاوازەدارا خولیا و هەستە دەروونییەکانی خۆی پێ دەرئەبڕێت.

بە هۆیەوە منال لە زمان ئاگادار ئەبێ و ڕستەی جوان لەبەر ئەکا و شارەزاییەک کە درەنگ دێت بە پیرەوە، نزیک ئەخرێتەوە لێی و فێری پەیڕەوی کۆمەلایەتی و ئادەمزاد پەروەری ئەبێ، ئاسۆی بیر و خولیای فراوان ئەبێت، فراوانییەک کە هی سێرەیەک درەنگە و نزیک ئەبێتەوە بۆ سێرەیەکی نزیک.

هەڵبەستی منال ئەبێ چۆن بێت؟

هەڵبەستی مناڵ بە پێی ناوەڕۆک و مەبەست ئەبێ لەگەڵ سێرەی مناڵەکەدا بگونجێت و لەو شتانە بدوێت کە بە ئاسانی هەستی پێ ئەکا یان بیری بۆی ئەچێت، لەبەر ئەوە ئەبێ خولیا (خەیاڵ)ەکانی نهێنی نەبێ و ئاشکرا بێ.

بەڵام ئەندێشەی هەڵبەستەکە هەتا بەرز و بڵند بێ کەمە، بە مەرجێک تێگەیشتنی تیا بێ با کەمیش بێ، وردە وردە لەگەڵ هاتنی ڕۆژانا هەمووی تێئەگات یان مامۆستا و پەروەردەوان تێی ئەگەیەنن.

ئەنجامی ئەندێشەکە پێویستە پەندێکی تیا بێت ئەو پەندەیش هاندەر بێ بۆ پەروەردەی ڕاست.

هەڵبەستی مناڵ بە پێی ڕێباز پێویستە وشەکانی سادە بن و ڕستەکانی ڕەوان بن! تا مناڵ بتوانێت لەبەری کات و بیڵێ.

پێویستە کێشەکەی کورت و ئاوازەدار بێ، چونکە کێشی درێژ ئەبێتە هۆی هەناسە سوار بوونی مناڵ، ئەبێ هەر دێڕێک لە هەڵبەستەکە لەنگەری تایبەتی خۆی جیا بێت، و تا لە توانادا بێ، ناوەڕۆک و مەبەستی هەڵبەست بە کەمترین دێڕ بدرێت بە دەستەوە.

ع.ع. شەونم

١٩٦٥/١٢/١٧

چۆلەکە

جووک جووک چۆلەکە
بە لەرزە لەرزی باڵا
ئەڵێی وەک تۆ مناڵم
خۆ تۆ خاوەنی هەستی
بۆچی بەرد ئەهاوێژی؟
جووک جووک ئەی هاوار
بۆ سەر ئەڕوانم داڵە
جووک جووک دانی ئاش
گیاندارێکی بێهێزم

چۆلەکە بچکۆلەکە
دیارە کەوتە سکاڵا
زەڕنەقووتەی ئەمساڵم
هەوڵ ئەدەی بۆ سەربەستی
خوێنی پاکم ئەڕێژی؟
دۆستم نییە سەروخوار
خوارەوەشم مناڵە
کەوتە بەینی دوو بەرداش
کەس ناڵێ ئەتپارێزم

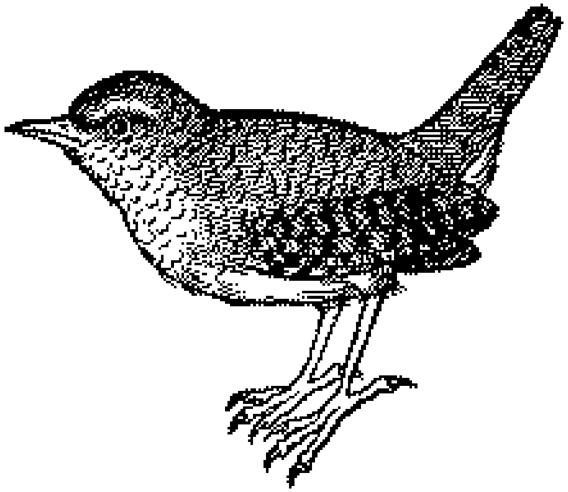

PDF 4 KURD

جۆلانە

جۆلانەی با جۆلانە
وەک باڵندەی هێلانە
بمبە! بمبە! بۆ سەر دار
بۆ نەخۆش و پەرێشان
جۆلانەکەم جۆلانە!
بمبە بەرەو بەرزایی
وەک باڵندە ئەخوێنم

بێ باڵم، بچکۆلانە
بفڕە! بفڕە! جۆلانە
لەوێ سێو ئەخەمە خوار
بۆ هاوەڵ و بۆ خوێشان
بفڕە وەک ئەو مەلانە
لەوێ ئەیکەم بەشایی
سەربەستی خۆم ئەنوێنم

کۆڵان

دایە ناچم بۆ کۆڵان
کۆڵان پیس و ناخۆشە
بە خۆڕایی لێم ئەدەن
دایکیشیان بە پێکەنین
کەنگێ دایکن ئەوانە
مناڵ ئەکەن بە چوختی
دایک ئەبێ وەک تۆ بێ
ڕۆڵەی خۆت و نەناسراو

یاری ئەکەم لە دالان
مناڵ جنێو فرۆشە
کەلوپەلیشم ئەبەن
پێیان ئەڵێن ئافەرین
تەمێ لایان تاوانە
گۆشی ناکەن بە پوختی
تیشکی سەرووی ئاسۆ بێ
سەیریان ئەکەی بە یەک چاو

بەبە

بەبە! بەبە بچکۆلە
بنوە لە ناو جۆلانە
دایە دەستی گیراوە
منیش هەرچەن مناڵم
هانێ مووروو ها خرخاڵ
بەبە! پێبکەنە ژیر بە
ئەم گریان و هاوارە
کە گەورە بووی بەبە گیان
ئەوسا دایە و مەمۆلە

مەگری مەگری بەرخۆلە
گەرم و گوڕە هێلانە
منی لای تۆ داناوە
خەریکی ئیشی ماڵم
ها بابەتی گڕ و گاڵ
بەس چاوەڕوانی شیر بە
پیشەی کفت و بێکارە
دادێ نابەخشێ گریان
خەوە خەوە بەرخۆلە

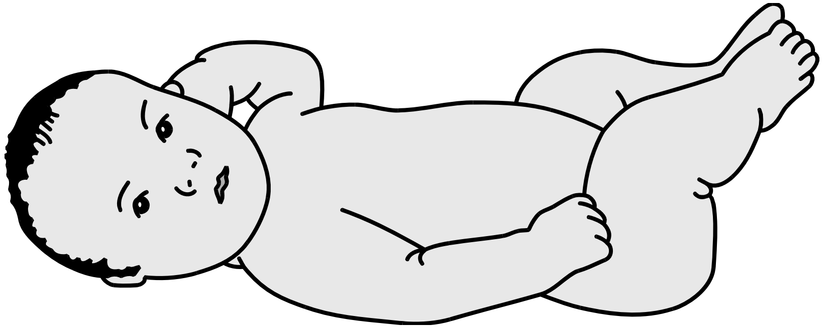

PDF 4 KURD

بووکه‌که‌م

بووکه‌که‌م بووکه‌که‌م
بووکه ئێسک سووکه‌که‌م
ئش ئش نایلۆنی بێهۆش
ئه‌ی خۆشه‌ویستی ڕووخۆش
پیلان ناکه‌ی وه‌ک زینوو
نه برسیته نه تینوو
من له ئێستاوه دیاره
خه‌مم هه‌زار هه‌زاره
نازانم هاوڕێی باشم
چۆن و له‌چی داتاشم؟
ئش‌ئش بالا که،بالا
تۆ هاوڕێمی له ماڵا
چۆنم ئه‌وێ وا ئه‌که‌ی
یه‌ک یه‌ک خه‌مم لا ئه‌به‌ی
هه‌ردوو ده‌ستم له مل که
گوێ بۆ لای لایه‌م شل که
«ئش‌ئش ئه‌مڕۆ بێ‌گیانی
ئاگای دنیا نازانی
ڕۆژێ ئه‌بێ کۆرپه گیان
گه‌وره ئه‌بم بۆ ژیان
ژیان ئه‌به‌خشم به تۆ
بۆ بزوان و گفتوگۆ
په‌یکه‌ر! دڵپاک و جوانی
ئای داخه‌که‌م بێ گیانی»

خواردن

بابه! بابه ده‌ست ئه‌شۆم
له‌گه‌ڵ ئێوه نان ئه‌خۆم
له‌به‌ر ده‌می خۆمه‌وه
ئه‌خۆم و ئه‌خۆمه‌وه
ده‌ستم ڕاناوه‌شێنم
چێشته‌که نارژێنم
که‌وچکه‌که‌م پڕ ناکه‌م
سنگ و به‌رۆک ته‌ڕ ناکه‌م
کاتێ پاروو ئه‌گلێنم
دوو لێوم ئه‌نووقێنم
پارووی بچووک قووت ئه‌ده‌م
ئینجا پارووی تر ئه‌که‌م
هێمن و نه‌رم و نیان
بێ‌ده‌نگ ئه‌بم له سه‌ر نان
نه‌وه‌ک پریشکی ده‌مم
بپرژێته به‌ر ده‌مم
فره‌فڕ و هه‌ڵلووشین
یا قرقێنه، یا پژمین
ته‌قه‌ی که‌وچک و چنگاڵ
په‌رداخ و قاپی به‌تاڵ
له‌گه‌ڵ هه‌ڵپه‌ی شێتانه
ناشیرنن ئه‌مانه
که چێشت هاته که‌مایی
ده‌س هه‌ڵئه‌گرم ئه‌سپایی
تێریش نه‌بم دامناوه
بۆ خۆم بکێشمه دواوه
بابه شاره‌زای خوانم
گشت ویڵێکی ئه‌زانم

PDF 4 KURD

یاری

لاچۆ لاچۆ دەی بڕۆ   یاری ناکەم لەگەڵ تۆ
تۆ ئەڵێی شێت و هاری   نازانی چۆنە یاری
دار ئەکێشی بە سەرما   جل ئەدڕێنی لە بەرما
بە باز ئەچیتە سەر کۆڵ   فڕێ ئەدەی بەرد و خۆڵ
یا پاڵ ئەنێی لە ناکاو   زامار ئەکەی دەم و چاو
وەکوو من نیت، بزێوی   فێری شەڕە جنێوی
هەتا وا بی دەی بڕۆ   یاری ناکەم لەگەڵ تۆ
یاری دنیای بەهەشتە   یاریکەران فریشتە

مامەی کۆڵان

مامەی کۆڵان داماوە   داماوی دەست و چاوە
سەیری کەن ڕووت و قووتە   لەم دنیایە نابووتە
کەساسێکە بێچارە   مەینەتی لەسەر بارە
ئەڕوا و ئەسووڕێتەوە   بۆ نان ئەپاڕێتەوە
داستانی تۆماری   پڕە لە شەرمەزاری
نانی ئەوێ بۆ ژیان   ژیانی مان و نەمان
توخوا بەردی تێ مەگرن   منداڵ ڕێگەی پێ مەگرن
سزا و تاڵاوی ئێوەش   با نەبێتە باری لەش
مامەی لەرزۆک و بێکەس   دڵسۆزێکی هەیە و بەس
ئەویش کێیە ئەزانن؟   خاوەن بەزەیییەکانن
سایە و پەنای کەساسان   بەزەییە و دڵسووتان

درگا

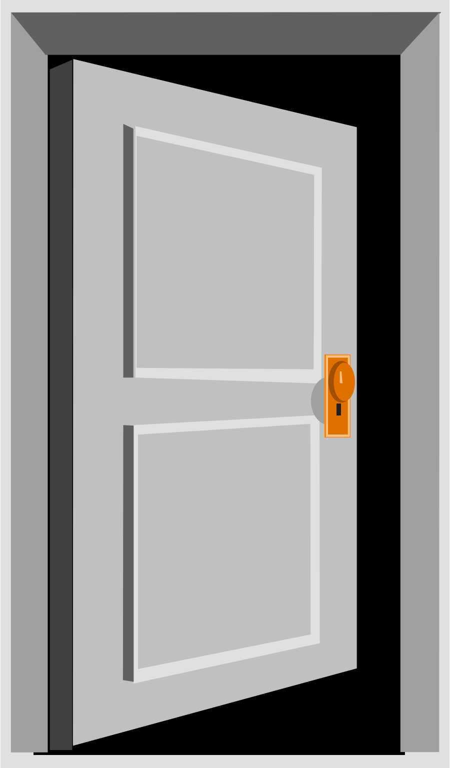

١ـ تەق تەق. کوێیە ڕێگایە
نانا، دەنگی درگایە
ئەوە کێیە؟
٢ـ منم من
١ـ تۆ کێی، دۆستی یا دوژمن؟
٢ـ میوانم دۆستی ئێوەم
بیکەرەوە چاوەکەم
١ـ بڕۆ کەس نییە لە ماڵ
پاسەوانێکم مناڵ
٢ـ بژی ڕۆڵەی گورج و گۆڵ
پاسەوانی ماڵی چۆڵ
١ـ خۆ بابەیە وەستاوە
دەنگی لە من گۆڕاوە
دیارە بابە لە پێشا
وریایی منی کێشا
بابە بابە، بمبەخشە
فەرموودەتم لا نەخشە
دەرفەت نادەم بێگانە
فێر بێ بەم دەرگا و بانە

PDF 4 KURD

نیاز

١ـ ئەم پرسیارە هاوڕێکانم
وەلام وەلام با بزانم
تۆ چیت ئەوێ؟
٢ـ خواردن و خەو
١ـ تۆ چیت ئەوێ؟
٣ـ کۆتر و کەو
١ـ ئەی تۆ... ئەی تۆ؟
٤ـ جل و پارە
یاری کردن تا ئێوارە
١ـ هەهە... هەهە... پێکەنینە
خوازتەکەتان ناشیرینە
٢. ٣. ٤:
پێمەکەنە، پێمەکەنە!
ئەی خوازتی تۆ بایی چەنە؟
١ـ من من؟ نیازم تێکۆشانە
ڕەنجی بیرە، ڕەنجی شانە
بۆ سەرکەوتن، بۆ زانیاری
بۆ شێلانی ناهەمواری

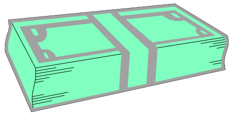

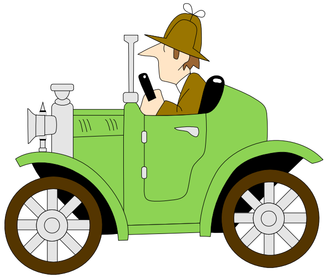

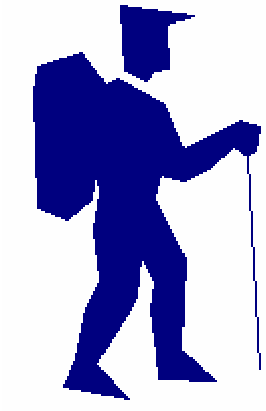

باخچە

منـــــالانی ناوچـــــە / بـــا بچـــین بـــۆ باخچـــە
باخچـــە وەکـــوو بەهەشـــتە / باوەشـــــە بـــــۆ فریشـــتە
باخچـــە بـــاخی گوڵانـــە / جێـــی پەپوولـــەی چلانـــە
ئێمـــە فریشـــتەی شـــاخین / پەپوولـــەی گوڵـــی بـــاخین
لـــەوێ ئەنیشـــــینەوە / پـــــەروەردە ئەچنینـــــەوە
دوایـی ئەیکـەین بـە دیاری / بـــۆ لادێیـــی، بـــۆ شـــاری

تەنگانە

دەستەســـــرم نـــــەهێنا / لـــــەماڵـــــەوە بـــــەجێما
خوایـە چـۆن لـووتم بسـرم / وەختـــە یەخـــەی خـــۆم بـــدڕم
بیســـــرم بـــــە داوێنـــــا؟ / بەســـــەر قۆڵـــــی خاوێنـــــا؟
نـا، ئـەوە خـووی چەپەڵـە / پیشـــەی گێـــل و تەمەڵـــە
مـن کـە ژیـر و خـاوێنم / چـۆن شـەرمی خـۆم ئەشـکێنم
چـار نییـە ئـەبێ ئێسـتا / داوا کـــەم لـــە مامۆســـتا
ڕێم بــــدا بڕۆمــــە دەر / ئـەم داخـە دەرکـەم لەسـەر
کـەتنی ئەمـڕۆ تـا مـاوم / گـوم نابـێ لـە بـەر چـاوم
کـــەلوپـــەلی تەنگانـــە / هـــەرزانیش بـــێ گرانـــە

PDF 4 KURD

خوازتن

هاوڕێ کەلوپەل مەخوازە   بەسە داوای بێ ئەندازە
دەمێ ئەڵێیت پەڕەم بەرێ   دەمێ ئا توخوا دادەرێ
دەمێ قوتابیەکەی پێشم   راستەم بەرێ خەت ئەکێشم
هەتاکوو کەی زمانی لووس   بۆ خەت کوژێن یا بۆ پێنووس
ئەڵێی ساوای دوو ساڵانی   یا کەنەفتی بەر ماڵانی
بێنە بێنە دەست پێ ئەکەی   وانەکەمان لێ تێک ئەدەی
منیش یەکێکم قوتابیم   دووکان و بازاڕی تۆ نیم
ڕۆژێ نییە دوو ڕۆژ نییە   خوێندن ئاوا بێ بۆ چییە؟
ئەگەر قوتابیت بخوێنە   کەلوپەلی تەواو بێنە
هەر کەس چاوی لەم و لەوە   سەرگەردانی دنیای خەوە

ڕێویە دزە

ڕێویە دزەی قوتابخانە   دەنگ و باسی ئەمڕۆمانە
ئەوا ئەمڕۆ پۆل بێدەنگ بوو   پێش ماوەی لێدانی زەنگ بوو
لە دواوە هاوارێ هەڵسا   پارەم دزرا ئای مامۆستا
قوتابیەکەی دەستی ڕاسی   دز بوو مامۆستا ئەیناسی
پارەی دەرکرد لە گیرفانی   پارەی خۆی بوو ناو نیشانی
ئینجا وتی ئەم چاو بزە   ناوی ئەنێین ڕێویە دزە
ڕێویە دزە پاشی دزی   کەوتە گریان و سەرکزی
قوتابیەکان وەکوو خۆرە   شوێنی کەوتن بە باڵۆرە
ئەم چاو بزە ئەم چاو بزە   ناوی ئەنێین ڕێویە دزە
کەسێ دز بێ دیارە دیارە   شەرمەزارە شەرمەزارە

یادگار

کەلوپەلی پارم ماوە   لە ناو تاقێکا دامناوە
پەڕاو،تێنووس،نمرەی ساڵم   ئەپارێزم تا مناڵم
هەڵیانئەگرم بۆ یادگار   هەتا ئەبم بە هەرزەکار
ئەوسا تەماشایان جوانە   وەک بابەتی مۆزەخانە
ئەبن بە دیمەنی بەرچاو   هی پێشکەوتن هەنگاو هەنگاو
کەواتە هەر لە ئێستاوە   بناغەی بەندم داناوە
بۆ برا بچکۆلانەکەم   بۆ کەسانی خێزانەکەم
دەرئەکەوێ بێ تێکۆشان   کەس نایبڕێ پلەی ژیان

ژمارە

یەک، بابمان ئیشکەرە   دوو، دایکم چێشتلێنەرە
سێ، خوشکم ئیشی زۆرە   چوار، ئەو خوشکم جلشۆرە
پێنج، خوشکی بچکۆلانە   وەڕوێرکەی هەمووانە
شەش، کاکم تۆو ئەچێنێ   حەوت، ئەو کاکم ئەخوێنێ
هەشت نۆ، دوو برام هەیە   یەکێکیان بچکۆلەیە
دە، خۆم خۆم ئەژمێرم   تا دە ژمارە فێرم
خێزانێکین دە سەر کەس   بەختیار و بە دەربەس

PDF 4 KURD

تەختەی ڕەش

ئەی تەختەی ڕەش،تەختەی پۆلم — ئاودێری سەوزایی گوڵم
وەک ئاسمانی شەو ڕەشی — باوەشی ئەستێرەی گەشی
بە ئەستێرە نەزانی وێڵ — ئەڕوا شەوانی گەشت و گێڵ
ڕێ دەرئەکا بە چالاکی — هەتا ئەگاتە ڕووناکی
منیش وێڵم تۆی ڕابەرم — تەختەی ڕەشی بەرامبەرم
نەزانێکم لەم دنیایە — ئەستێرەم لە ڕووی تۆدایە
ئەو ئەستێرەش تەباشیرە — مرواری مامۆستای ژیرە
بۆم ئەبارێ وەکوو تەرزە — نرخی یەک بە یەکی بەرزە
تۆی گەردوونی ئامۆژگاری — دنیای هونەر و زانیاری
بە ورشەورشی سپیایی — بۆم ڕامالە تاریکایی
تا تۆم هەبێ لە بەر چاوم — هەرگیز ناوەستێ هەنگاوم
ئەڕۆم ئەڕۆم بەرەو ئاسۆ — تاکوو ئەگەم بە ڕۆژی نۆ
ئەوسا بیرم وەک کشتوکاڵ — لێی ئەچێژن گەورە و منداڵ

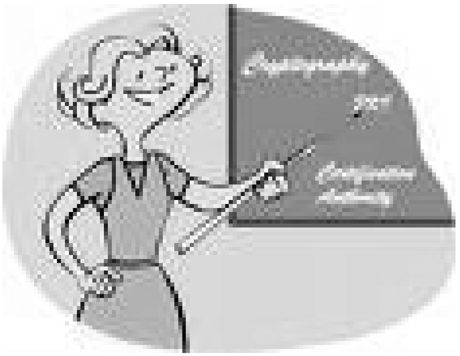

زەردەواڵە

وریا شاری زەردەواڵە — لەسەر دەرگای حەوشی ماڵە
تا زوە ڕاکە لەو ناوە — شارەکەیان ورووژاوە
ئاڵۆسکاون لەسەر چزن — پەلامار ئەدەن، ئەگەزن
زەردەواڵە زیانەخرۆن — ترێی میوەکەمان ئەخۆن
بە ڕۆژیشا دێین و ئەچین — ئەبێ سەرمان دانەوێنین
وریا هەردووکمان بێزارین — تووشی یەک ئێش و ئازارین
مەڵێ: (سیرە گۆشتم تاڵە — شەقێ بدە لەو منداڵە)[1]
بە جووتە گەر هەوڵێ بدەین — زەردەواڵە لەناو ئەبەین
جارێ با هێمن بنەوە — بۆ خۆیان بنشینەوە
لەسەر پلێ گۆشتی جگەر — کۆمەڵ ئەبن بێدەردی سەر
ئەوسا هەر بە یەک لووتی پێ — ئەو کۆمەڵە لە ناو ئەچێ
سیرەسیرە سیرەی دوژمن — کە شەو داهات ئەخزێتە کون
شاپلێتەی بۆ هەڵئەکەین — تەخت و تاراجی تێکئەدەین[2]
ئەوەی کە ما سەری زستان — ئەیانکوژێ لە ڕێگە و بان
جا وریا ئەوسا من و تۆ — سەربەست ئەبین لە هاتوچۆ

---

[1] سیرە سیرە گۆشتم تاڵە   شەقێ بدە لەو منداڵە
فۆلکلۆرە، منداڵ ئەیلێت و زەردەواڵە لە خۆی دوور ئەخاتەوە بۆ ئەوەی بە منداڵێکی‌کەوە بدات.

[2] بۆ لەناو بردنی زەردەواڵە لە کۆنا، شاپلێتەیان ئەکرد و لە بەردەم کونە زەردەواڵەکەدا ڕائەگیرا و چیلکە ئەکرا بە کونەکەدا، ئەورووژان و ئەهاتنە دەرەوە، بەر ئاگرەکە ئەکەوتن و ئەسووتان.